

Адрес: ул. „Кръстьо Сарафов, 24, 1164, София
Адрес за кореспонденция: п.к. 325, София 1000
тел. / факс: +359 2 943 11 23

www.zazemiata.org ел. поща: info@zazemiata.org

01 септември 2022 г.
Изходящ номер:
1206/01.09.2022 г.

ДО:
Министерство на енергетиката
Министерство на околната среда и водите
Министерски съвет

Позиция на За Земята относно Регламент за намаляване на емисиите на метан от енергийния сектор

Във връзка с разработването на българска национална позиция по предложението за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за намаляване на емисиите на метан в сектора на енергетиката, изразяваме следната позиция:

Намаляването на емисиите на метан от петролната и газовата промишленост е от решаващо значение, ако искаме да останем в границите на затопляне от 1,5 градуса. Метанът е мощен парников газ с кратък живот, но със затоплящ потенциал много по-висок от този на въглеродния диоксид - емисиите на метан са 80 пъти по-вредни от тези на CO₂ в краткосрочен план.

Междуправителственият панел за климатични промени (IPCC) съобщава, че антропогенните емисии на метан вероятно са отговорни за [затоплянето с 0,5 °C](#). Шестият оценъчен доклад на IPCC заключи, че постигането на устойчив начин за ограничаване на затоплянето до 1,5° C може да бъде осъществено само с едновременно рязко намаляване както на нивата на въглеродния диоксид, така и на емисиите от всички други парникови газове, въздействащи на климата, включително газове с кратко време на живот като метана. По време на (климатичната) конференция на страните COP26 над 100 страни подписаха „Глобалното споразумение за метана“, с което се ангажират за редуциране на емисиите на метан с 30% до 2030 г., в сравнение с равнищата от 2020 г.

Въпреки това, предложението за намаляване на емисиите с 30% [не е достатъчно амбициозна цел](#), ако искаме да останем в границите на затопляне от 1,5 градуса.

Основните източници на емисии на метан са природни и антропогенни, като вторите идват от изкопаеми горива, селскостопански дейности и отпадъци. Концентрацията на метан в атмосферата се е [увеличила повече от два пъти от предииндустриалните времена](#) насам като увеличението се дължи по-скоро на бързото нарастване на антропогенните емисии, които изпреварват значително по-бавните процеси като естественото отстраняване на замърсители от атмосферата или на увеличени емисии от естествени източници. [По данни, използвани от CAN Europe](#), емисиите на метан от изкопаеми горива представляват приблизително 35% от всички антропогенни емисии на метан – 23% от тях в петролния и газовия сектор и 12% във въглищния.

Сериозен проблем е, че антропогенните емисии на метан от добив на изкопаеми горива са слабо документирани, а регулации липсват. Метанови емисии от сектора на изкопаемия газ се появяват по [цялата верига на доставки](#) като това включва умишлено и неумишлено освобождаване на метан в атмосферата при определени дейности по поддръжката на газопроводи, при повреди на оборудването и злополуки, както и други непредвидени изхвърляния на метан.

[Според изчисления и анализи на Clean Air Task Force](#) (CATF) амбициозни регулации и политики могат да намалят емисиите на метан в Европа с 70% до 2025 г. За момента обаче на европейско ниво няма закон, който да регулира изтичането на метан. Норми за качество на въздуха по показател метан няма нито на европейско, нито на национално ниво. Компаниите от газовата индустрия не са задължени да следят или докладват за изтичане на метан, нито бързо да го отстраняват. Съответно и в България няма заложен изисквания за собствен мониторинг, норми за допустими емисии или задължения за докладване до контролни органи, свързани със замърсяването с метан.

В края на 2021 г. Европейската комисия представи предложение за новия Регламент за метана – документ, който страните членки на ЕС са задължени да приложат на национално ниво след приемането му. Като част от Европейската зелена сделка това е първата регулация относно метана от 1996 г. насам, като включва четири ключови стълба адресиращи задължителни мерки за петролния и газовия сектор:

- Измерване, докладване и проверка - Measurement, Reporting, and Verification (MRV)
- Мерки за засичане и отстраняване на течове (LDAR)
- Забрана на практиките на рутинно изпускане /вентилиране и факелно изгаряне (BRVF)
- Ефективно запечатване на изведените от експлоатация петролни и газови кладенци и въглищни мини (AUOGW)

Голяма част от емисиите на метан от енергийния сектор обаче могат да бъдат избегнати без или на сравнително ниска цена за компаниите. [Международната агенция по](#)

[енергетика изчисли](#), че около 40 % от емисиите на метан от нефт и газ могат да бъдат избегнати без нетни разходи.

Затова и призоваваме към:

- Своевременна реакция за въвеждането на мерки, регулации и мониторинг на територията на България и ЕС, които да спомогнат за преодоляването на изтичане на метан по цялата верига за доставки, включително и що се отнася до внесен метан отвъд границите на Европейския съюз;
- Информирание на потребителите за метановия отпечатък на продуктите, включително идващ извън ЕС;
- Увеличение на честотата на проверките и ремонта на течове в петролния и газовия сектор до месечни и въвеждане на непрекъснато наблюдение на емисиите (както от операторите, така и от контролните органи);
- Публичен достъп до информация за предприетите мерки по констатирани изпускания на метан по газовата верига на стойността;
- Приемане конкретни времеви рамки за справяне с течове от неактивните кладенци и недобре запечатани или изоставени мини, както и за действащите такива;
- Минимален преходен период за привеждане в съответствие с изискванията на новото метаново законодателство;
- Недопускане на частни компании до публични средства средства за привеждане в съответствие, като обратното е неприемливо. Частните компании са юридически лица, които осъществяват печалби и трябва да отговарят за минимизиране на вредите върху околната среда за собствена сметка. Публичните средства трябва да се използват приоритетно за мерки за излизане от газовата зависимост, не за частично намаляване на отпечатъка ѝ.

Въвеждането на система за измерване, докладване и проверка е само първата стъпка към по-добрата регулация на метановите емисии. Въпреки това, най-ефективната мярка за намаляване на метановите емисии е адресирането на поэтапното и цялостно премахване на употребата на изкопаеми горива за индустриални и битови нужди и преминаването към възобновяеми енергийни източници.

С уважение,
Екип Енергия и климат - ЕС "За Земята"

Приложения с допълнителна информация:

[Емисиите на метан от енергийния сектор](#), За Земята и CAN Europe

[Преведена инфографика](#) по изтичане на метан по газовата верига от CATF

[Видео и кадри на За Земята от изтичане на метан в България](#)

[Статия на Климатека](#) за приложението на сателитните технологии и ГИС за мониторинг и засичан на течове на метан